

HYDROSFERA

PROCVIČENÍ

▶ VODSTVO NA ZEMI

▶ OCEÁNY - MOŘE

▶ LEDOVCE

Vypracoval: Mgr. Pavel Andrýsek

*Církevní základní škola
ve Veselí nad Moravou*

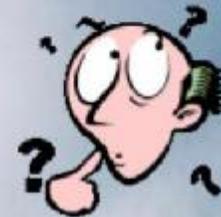
www.czsveseli.cz

Hydrosféra :

Co je to hydrosféra?

SKUPENSTVÍ VODY:

(např. oceány, řeky, jezera, bažiny)

(např. ledovce, ledové krystalky)

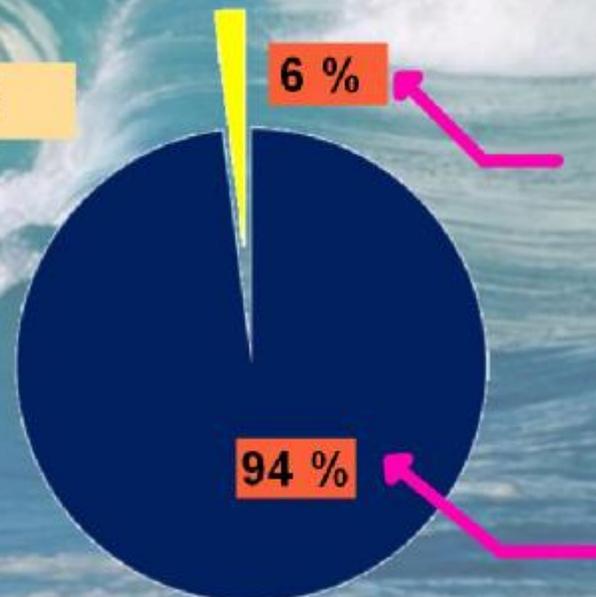

(např. vodní pára, mlha)

VODA NA NAŠÍ PLANETĚ:

slaná voda

sladká voda

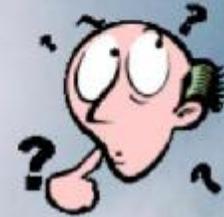

Hydrosféra :

Co je to hydrosféra?

Všechna voda na Zemi ve všech skupenstvích

Z řeckého **hydros** = voda, **sfaira** = sféra.

SKUPENSTVÍ VODY:

KAPALNÉ

(např. oceány, řeky, jezera, bažiny)

PEVNÉ

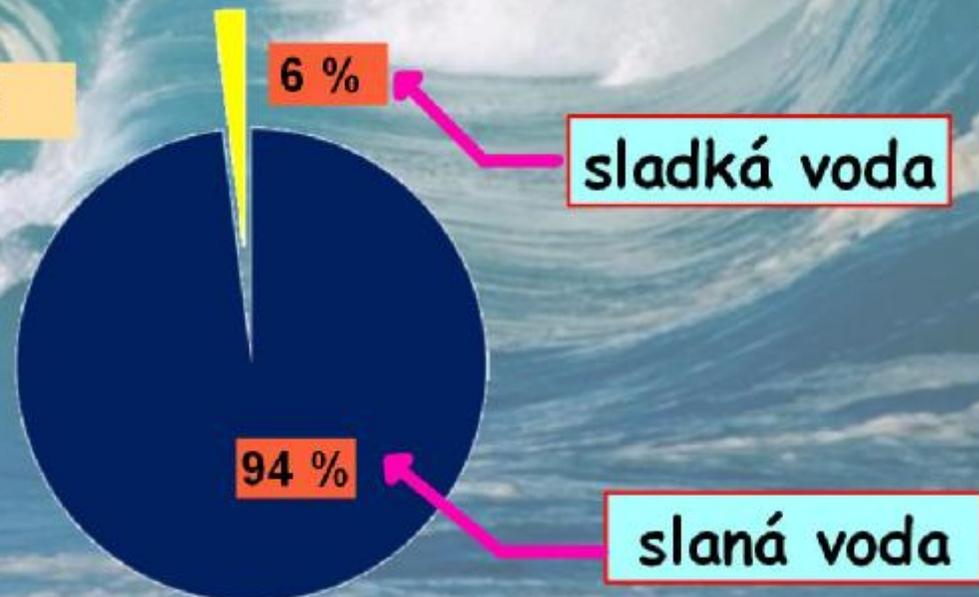
(např. ledovce, ledové krystalky)

PLYNNÉ

(např. vodní pára, mlha)

VODA NA NAŠÍ PLANETĚ:

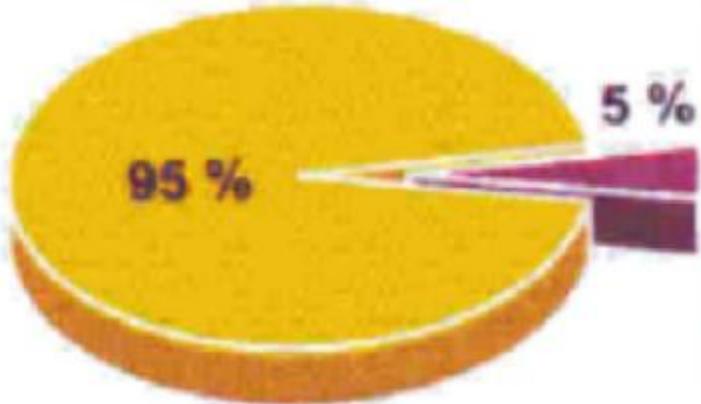
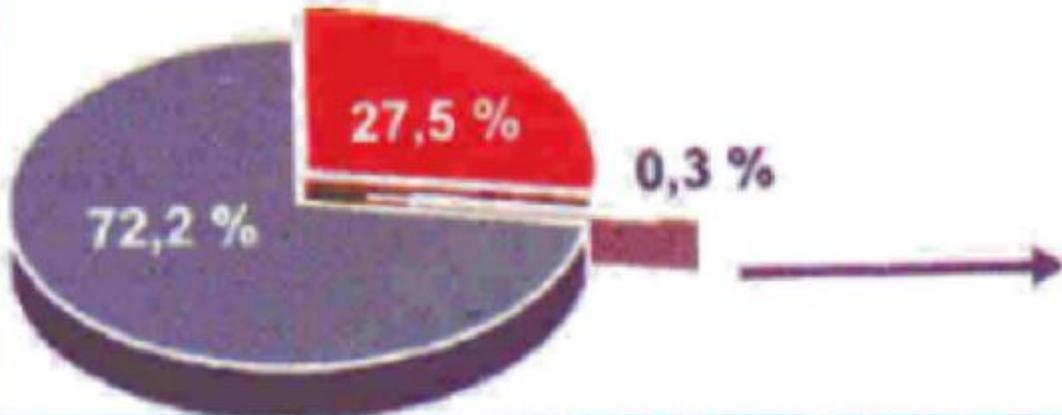

Rozdělení vody :

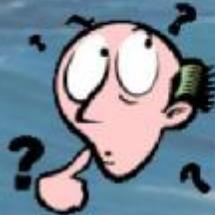
Sladká voda:

Povrchová voda:

Vlož do barevných rámečků odpovídající formu vodstva:

- podpovrchová
- řeky
- ledovce
- jezera

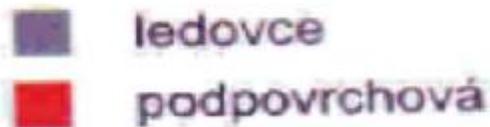
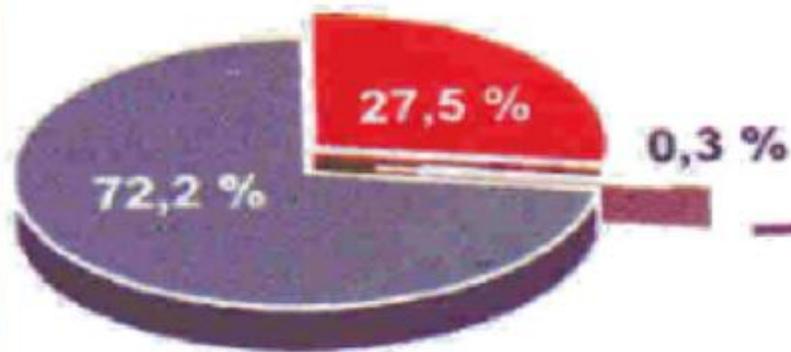
Přehledné rozdělení vodstva

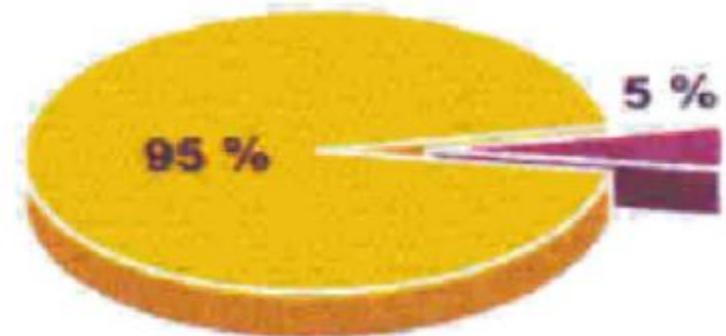
Rozdělení vody :

SLADKÁ VODA

POVRCHOVÁ VODA

Vlož do barevných rámečků odpovídající formu vodstva:

podpovrchová

řeky

ledovce

jezera

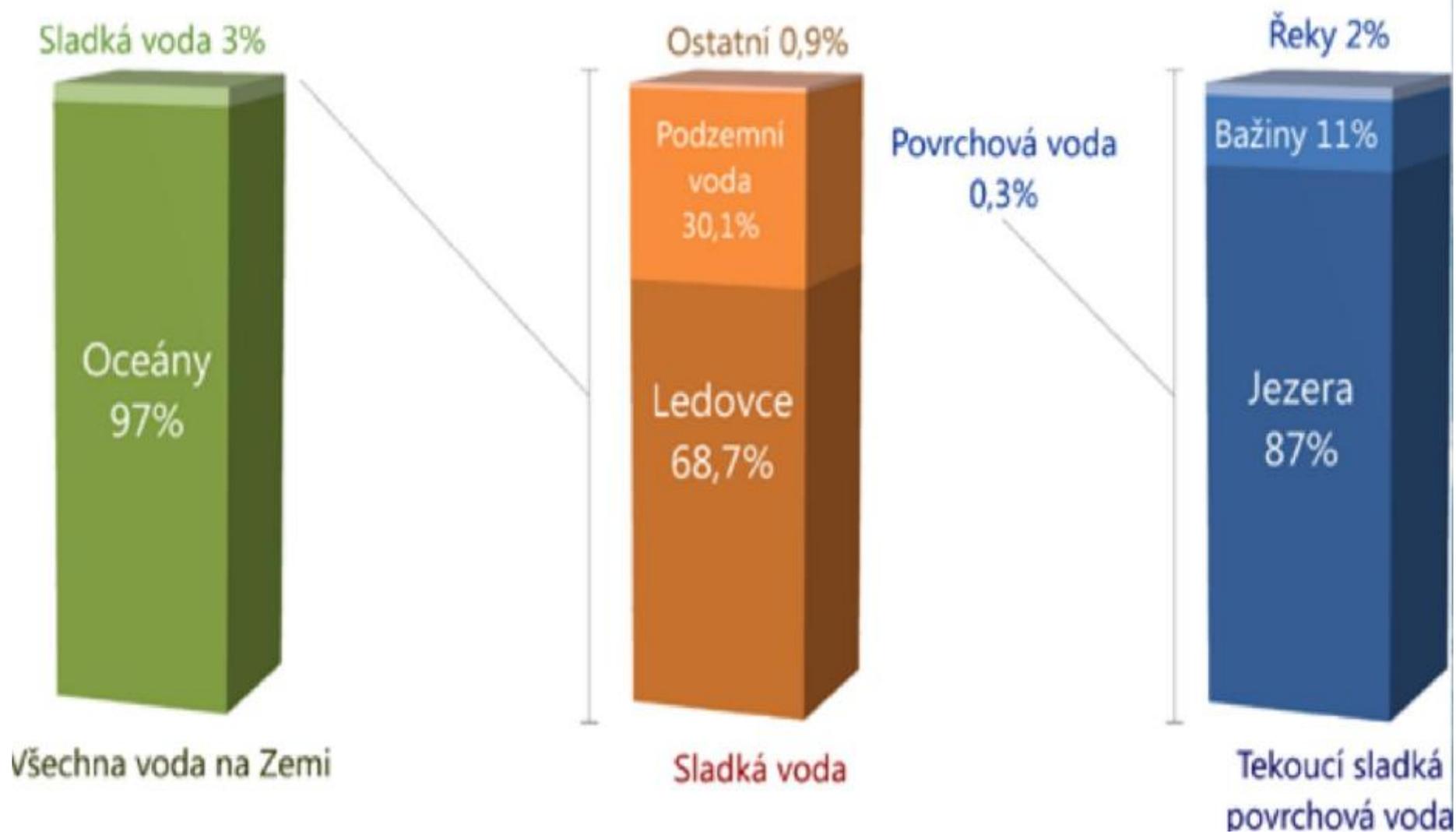
Přehledné rozdělení vodstva

Rozdělení vody :

Rozložení vody na Zemi

Voda na Zemi se nikdy nikam neztratí

Stále koluje v různých skupenstvích krajinou

OCEÁNY A MOŘE :

Oceán -

Moře -

4 světové oceány

Úkol: srovnej oceány podle velikosti od největšího k nejmenšímu.

Atlantský oceán

Severní ledový oceán

Indický oceán

Tichý oceán

OCEÁNY A MOŘE :

Oceán - *velká masa vody, pokrývající skoro celý povrch planety
= 98 % vody na Zemi*

Moře - *velká plocha slané vody, spojená s oceánem, dotýká se pobřeží*

4 světové oceány

Tichý oceán

Atlantský oceán

Indický oceán

Severní ledový oceán

Úkol: *srovnej oceány podle velikosti od největšího k nejmenšímu.*

Atlantský oceán

Severní ledový oceán

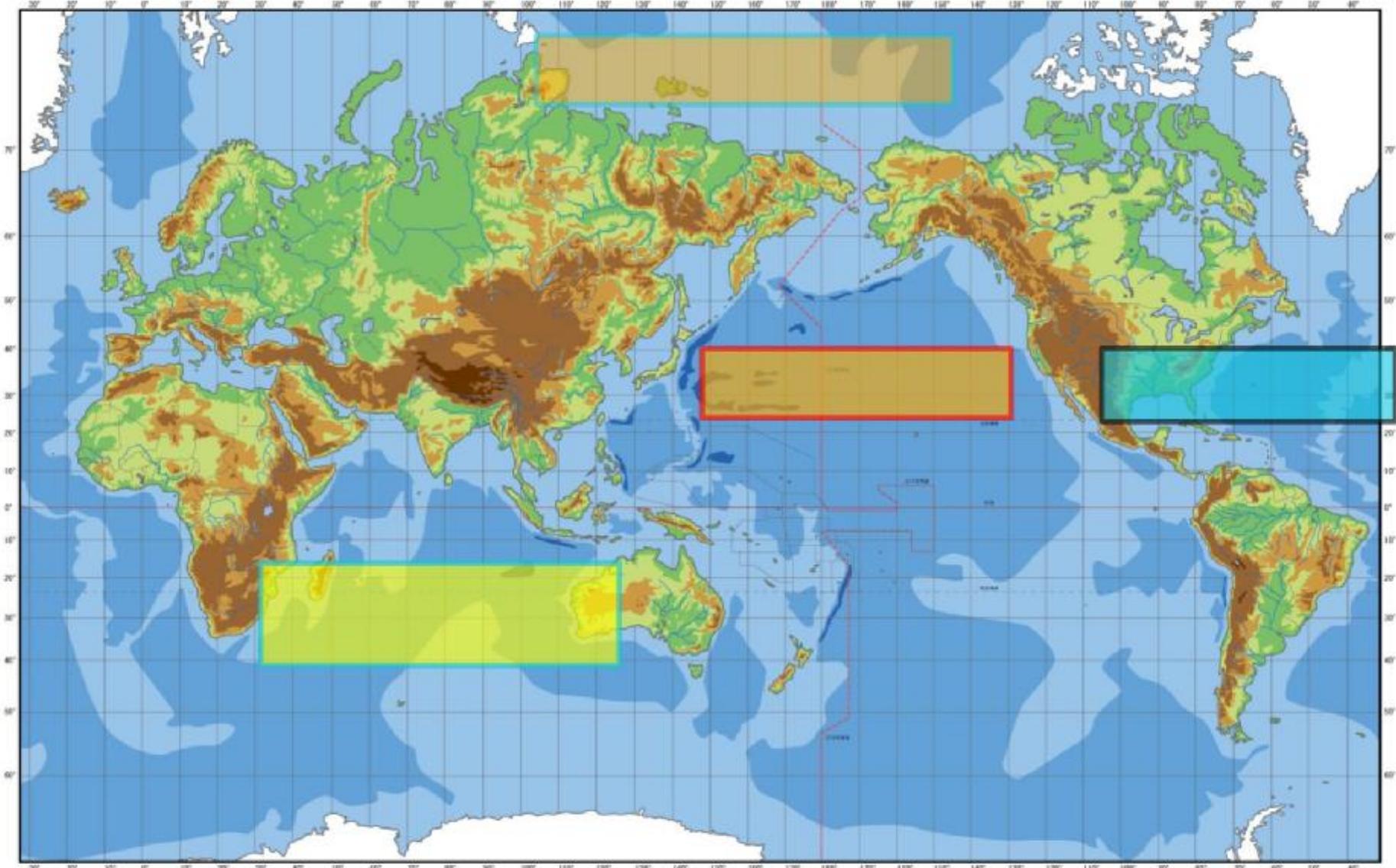
Indický oceán

Tichý oceán

Úkol: doplň správně do rámečků jméno oceánu.

Indický oceán

Atlantský oceán

Severní ledový oceán

Tichý oceán

Vlastnosti mořské vody :

L A S A T I N I

(slanost)

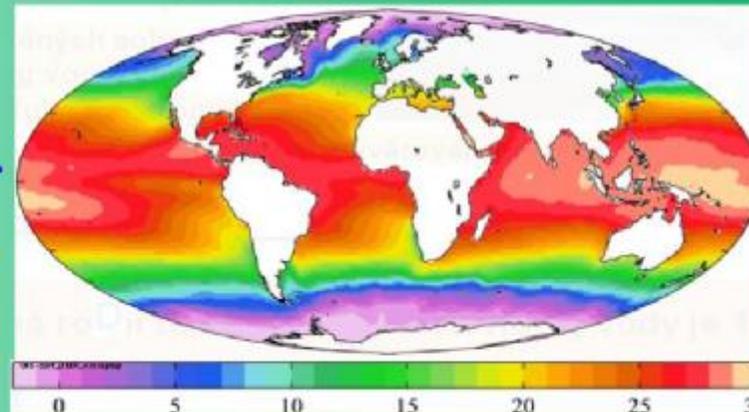
Množství rozpuštěných solí
(v gramech) v 1 kg vody

Vyjadřuje se v promile (‰)

P O L A T E T

U povrchové vrstvy vody je
průměrně 17 °C

R A B A V

Závisí na minerálních látkách a
množství planktonu

Vlastnosti mořské vody :

SALINITA

(slanost)

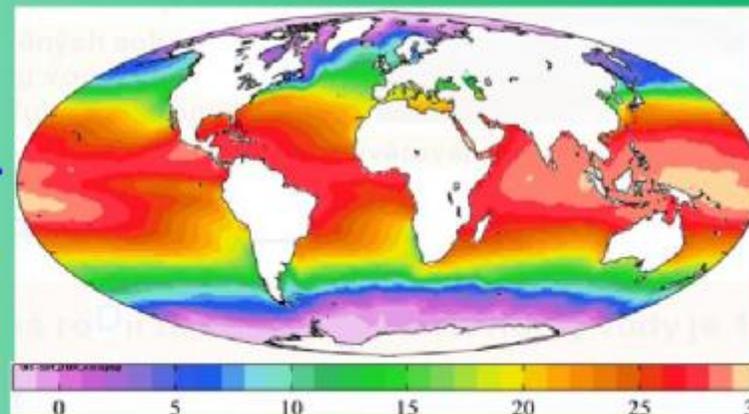
Množství rozpuštěných solí
(v gramech) v 1 kg vody

Vyjadřuje se v promile (‰)

TEPLOTA

U povrchové vrstvy vody je
průměrně 17 °C

BARVA

Závisí na minerálních látkách a
množství planktonu

Barva mořské vody

Přesuň barvy a charakteristiky k obrázkům tak, aby vytvořily správné trojice.

**Kobaltově
modrá**

Bohatý výskyt planktonu

Zelená

Málo planktonu

Modrá

Mořské pouště

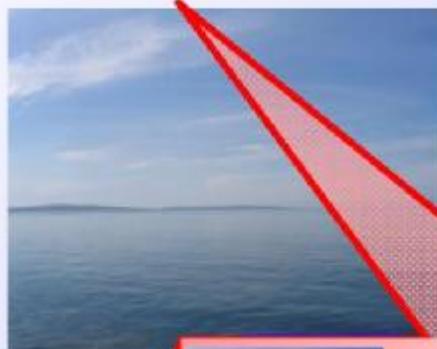
Žlutá , hnědá

Hodně minerálních látek

Barva mořské vody

Přesuň barvy a charakteristiky k obrázkům tak, aby vytvořily správné trojice.

Modrá

Žlutá , hnědá

Modrá

Málo planktonu

Žlutá , hnědá

Hodně minerálních látek

Hodně minerálních látek

Zelená

Bohatý výskyt planktonu

Kobaltově modrá

Mořské pouště

Kobaltově modrá

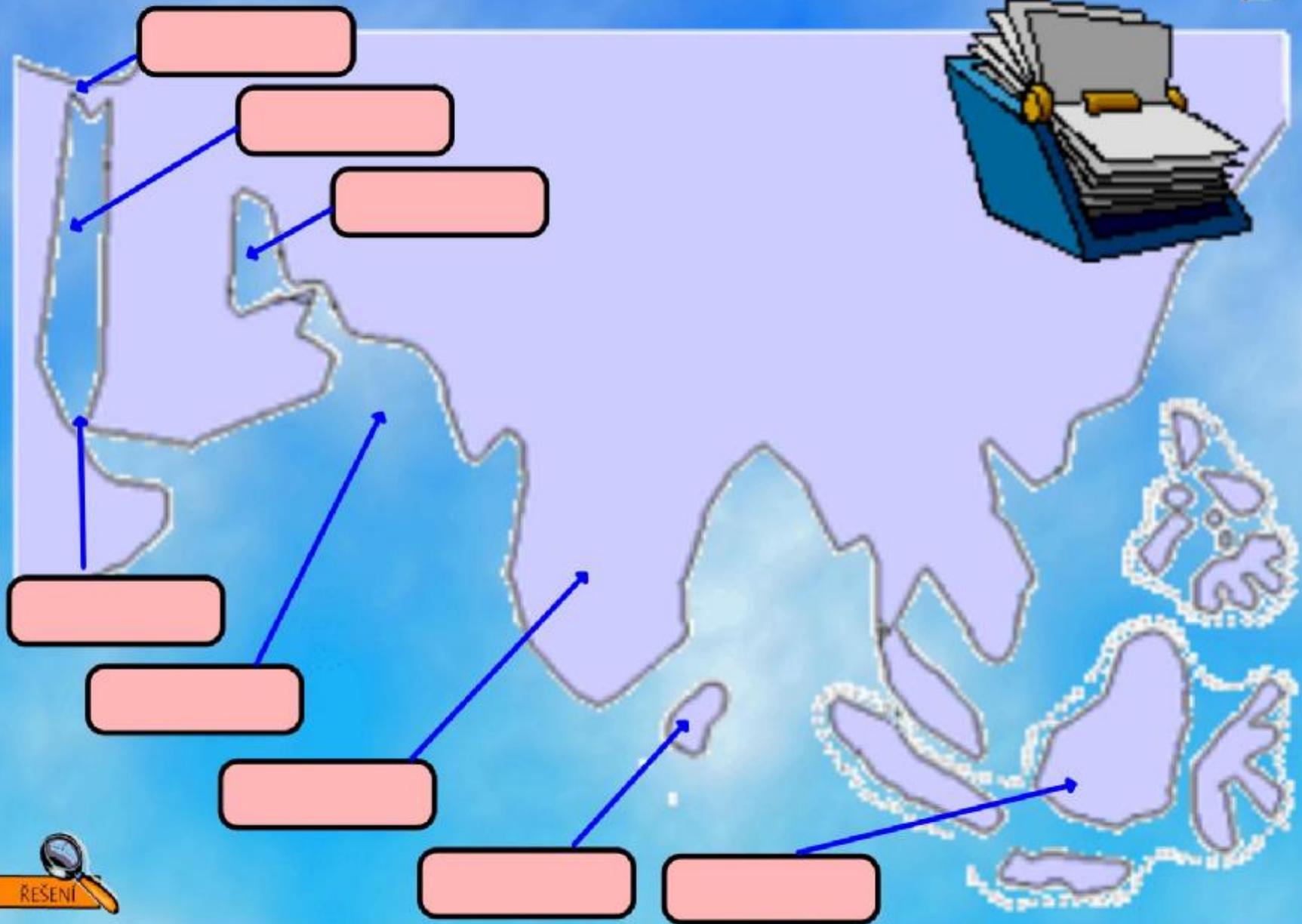
Zelena

Bohatý výskyt planktonu

Mořské pouště

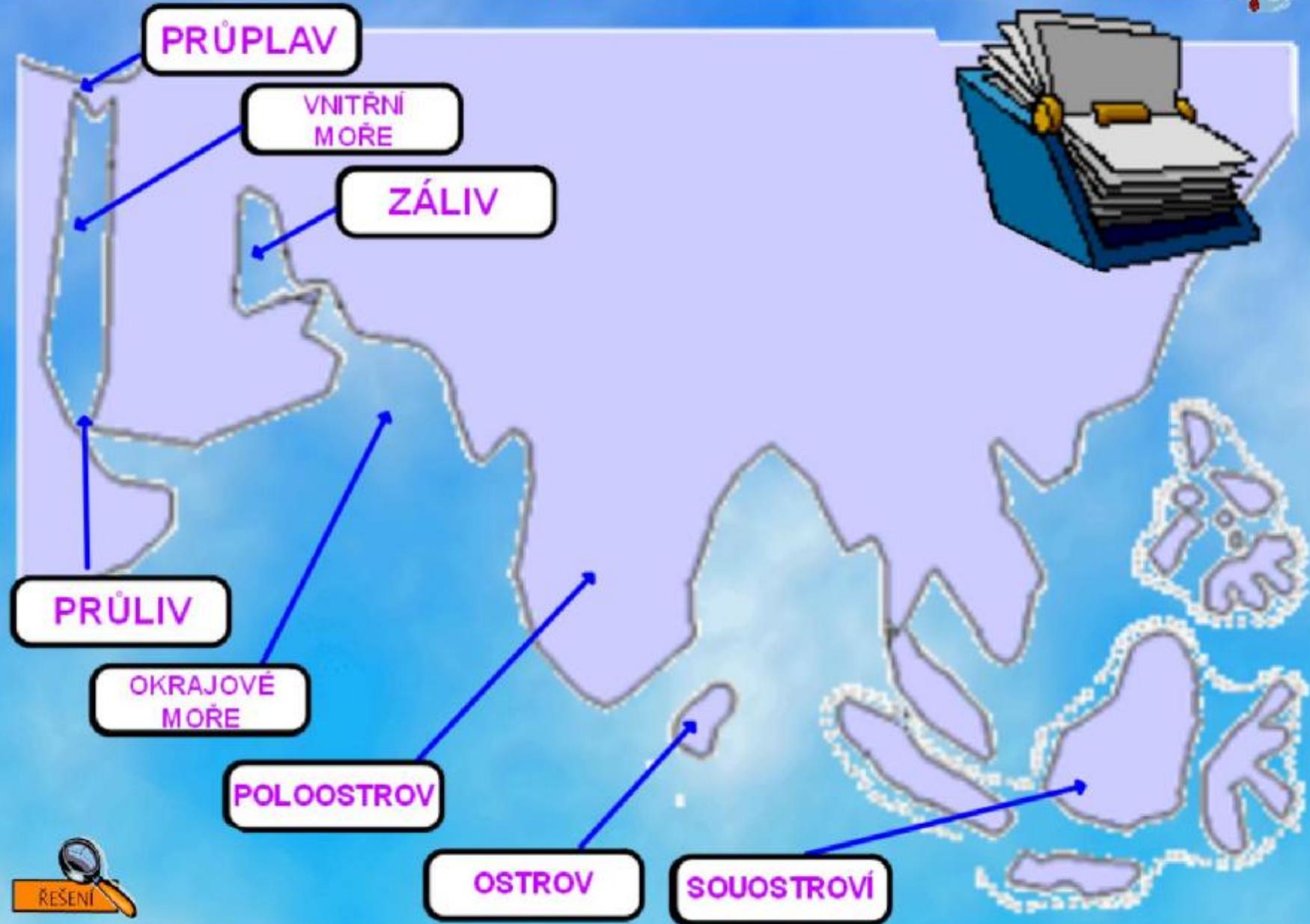

Přiřaď k vyznačeným místům správný pojem. ?

Přiřaď k vyznačeným místům správný pojem. ?

část moří
vnikající do
pevniny

zúžené části moří
mezi pevninami
vytvořené přírodou

moře částečně
ohraňčená
pevninou

moře je téměř
zcela obklopeno
pevninou

zúžené části moří
mezi pevninami
vytvořené člověkem

část pevniny
vnikající do moře

pás styku
pevniny s mořem

záliv

část moří
vnikající do
pevniny

vnější

moře částečně
ohraňčená
pevninou

průplav

zúžené části moří
mezi pevninami
vytvořené člověkem

poloostrov

část pevniny
vnikající do moře

průliv

zúžené části moří
mezi pevninami
vytvořené přírodou

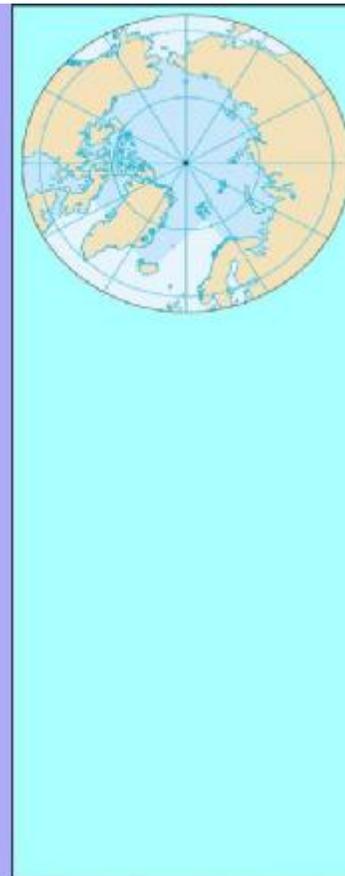
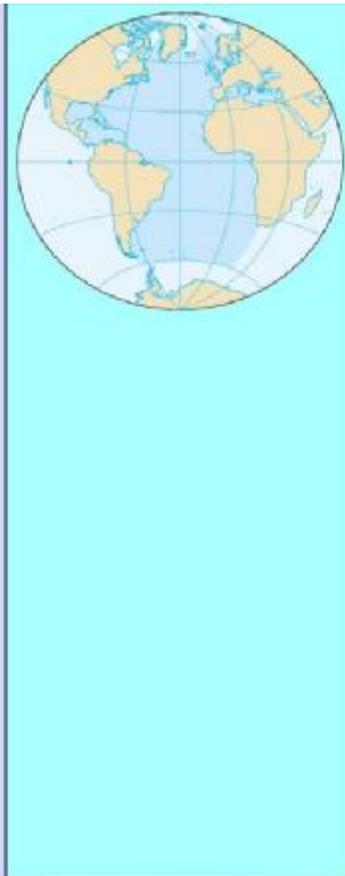
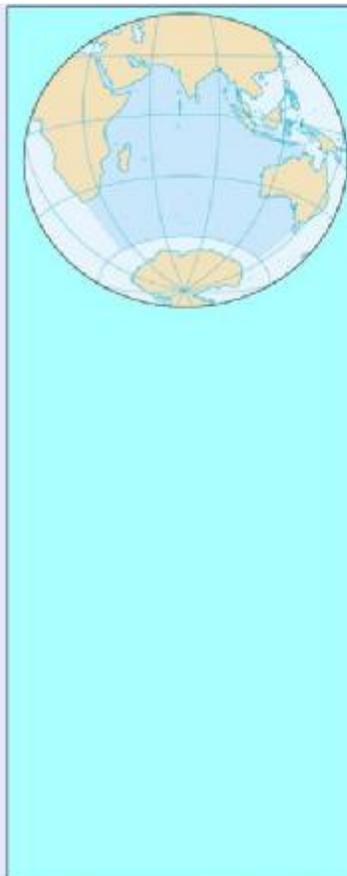
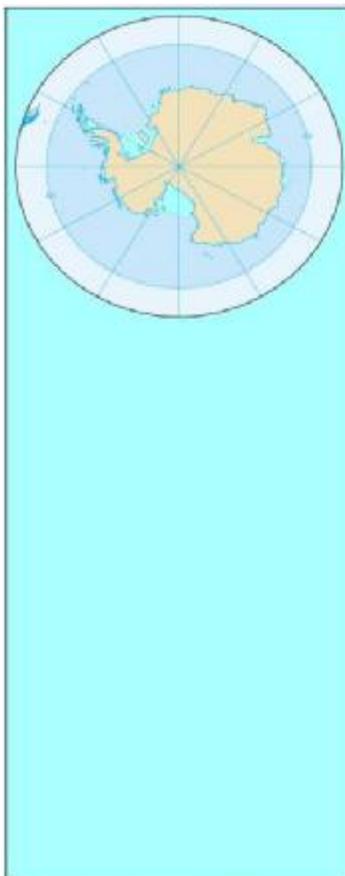
vnitřní

moře je téměř
zcela obklopeno
pevninou

pobřeží

pás styku
pevniny s mořem

Tasmanovo

Karibské

Rossovo

Korálové

Beaufortovo

Labradorské

Ochotské

Norské

Barentsovo

Japonské

Rudé

Severní

Sargasové

Laptěvů

Žluté

Čukotské

Beringovo

Arabské

Karské

Weddellovo

Přiřaď název moře pod správný oceán !

**Rossovo
Weddellovo**

**Arabské
Rudé**

**Karibské
Norské
Labradorské
Sargasové
Severní**

**Tasmanovo
Korálové
Japonské
Žluté
Ochotské
Beringovo**

**Beaufortovo
Barentsovo
Čukotské
Laptěvů
Karské**

Přiřaď název moře pod správný oceán !

Přiřad' správně lod' ke světovým zálivům nebo průplavům :

Mexický Suezský Biskajský Bengálský Panamský Perský Guinejský

Přiřad' správně lod' ke světovým zálivům nebo průplavům :

Mexický Suezský Biskajský Bengálský Panamský Perský Guinejský

Pohyby mořské vody :

1

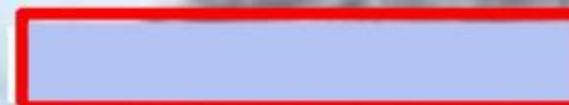
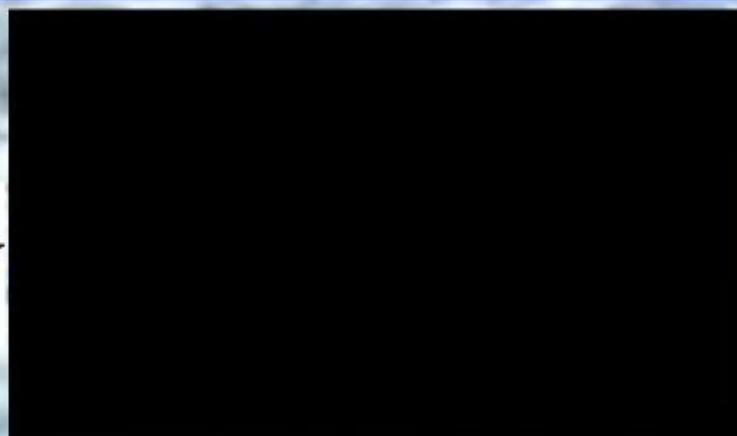
Způsobuje **vítr**, který naráží na vodní hladinu

2

Velká vlna vznikající při podmořském **zemětřesení**, **sopečné činnosti**

3

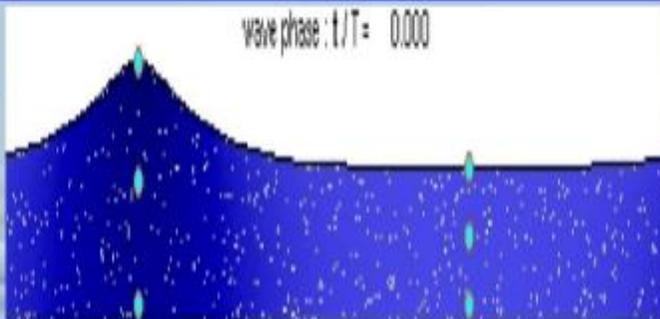

Narážení mořských vln na pobřeží

Pohyby mořské vody :

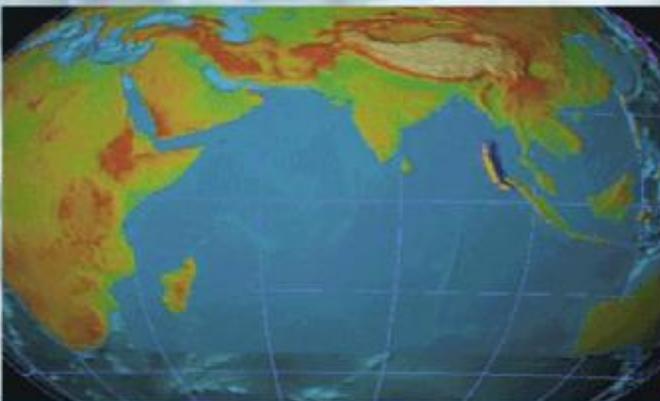
1

VLNĚNÍ

Způsobuje **vítr**, který naráží na vodní hladinu

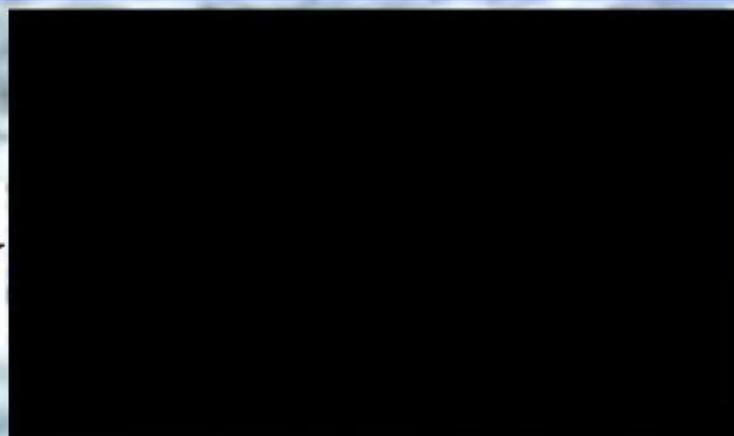
2

TSUNAMI

Velká vlna vznikající při podmořském **zemětřesení**, **sopečné činnosti**

3

MOŘSKÝ PŘÍBOJ

Narážení mořských vln na pobřeží

Pohyby mořské vody :

4

[Red-bordered empty box]

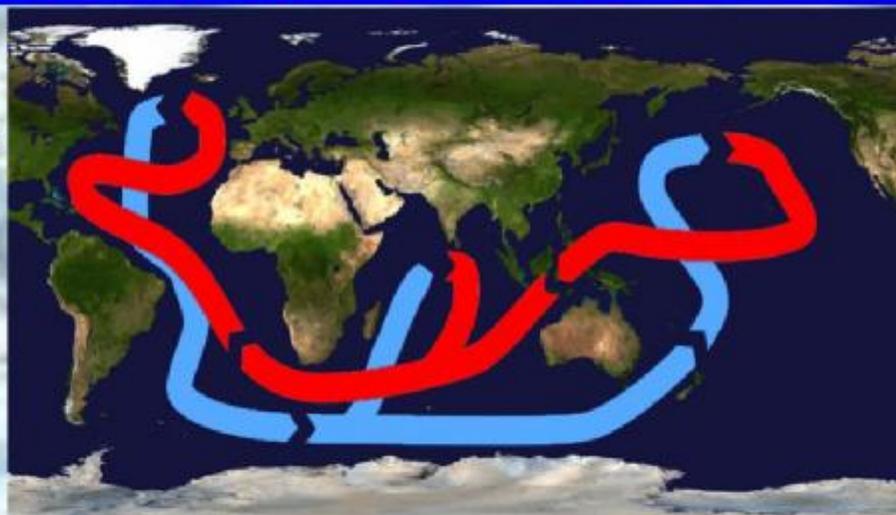

[Orange-bordered empty box]

[Orange-bordered empty box]

Způsobuje **přitažlivost Měsíce a Slunce**, dochází každých 12 hodin 25minut a 14 sekund

5

[Red-bordered empty box]

[Orange-bordered empty box]

[Orange-bordered empty box]

Způsobuje rozdílná **teplota vody, pravidelné větry a salinita**

Pohyby mořské vody :

4

DMUTÍ MOŘE

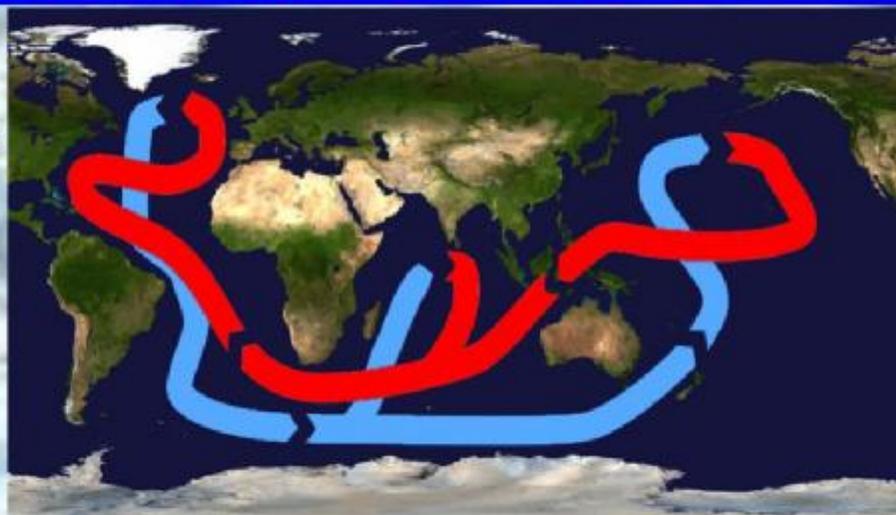

ODLIV

PRILIV

Způsobuje **přitažlivost Měsíce a Slunce**, dochází každých 12 hodin 25minut a 14 sekund

5

MOŘSKÉ PROUDY

TEPLÉ

STUDENÉ

Způsobuje rozdílná **teplota vody, pravidelné větry a salinita**

LEDOVCE

Činnost ledovce

Zde se nachází:

Ledovec vzniká:

Tok ledovce z hor se nazývá:

Svým posuvem vytváří ledovec:

Zde se nachází:

Ledovec před sebou hrne a vrší tzv.:

LEDOVCE

Činnost ledovce

Zde se nachází: **špička ledovce**

Ledovec vzniká:
Narůstáním,
zhušťováním
a stlačováním
sněhové hmoty

Tok ledovce z hor se nazývá: **splaz**

Svým posuvem vytváří ledovec: **údolí**

Zde se nachází: **čelo ledovce**

Ledovec před sebou hrne a vrší tzv.: **morénu (suť, kmeny, balvany)**

Sněžná čára je:

Rozhoduj co je pravda:

Ledovce vznikají

přeměnou sněhu

zmrznutím vody

Sněžná čára je

vždy ve stejné

nadmořské výšce

v různé

Ledovce zadržují

značnou

část vody na Zemi

malou

Vlož správný druh ledovce do obrázku

PEVNINSKÝ

HORSKÝ

Sněžná čára je:

hranice trvalé sněhové pokrývky

Rozhoduj co je pravda:

Ledovce vznikají

A přeměnou sněhu

B zmrznutím vody

Sněžná čára je

A vždy ve stejné

nadmořské výšce

B v různé

Ledovce zadržují

A značnou

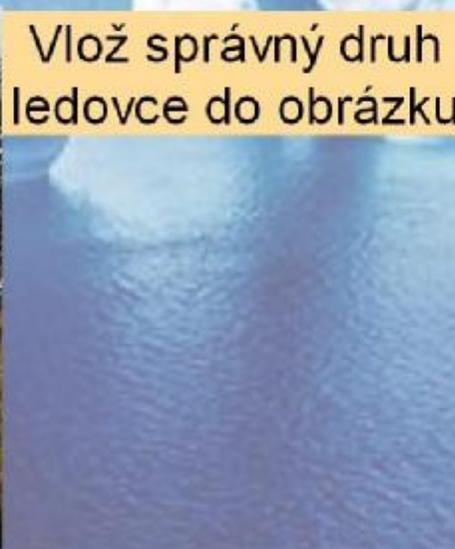
část vody na Zemi

B malou

HORSKÝ

Vlož správný druh
ledovce do obrázku

PEVNINSKÝ

Podle místa vzniku se rozlišují ledovce:

vyskytující se ve vyšších
nadmořských výškách

vyskytující se ve vyšších
zeměpisných šířkách

Vyber a
přiřad':

pevninské

horské

JAK LEDOVEC PROMĚŇUJE KRAJINU?

Při pohybu krajinou utváří její .....

Velká tíha a tlak sestupující ledovcové masy vytváří
typické LEDOVCOVÉ ÚDOLÍ tvaru ....., které může
ledovec vyhloubit až do několikasetmetrové hloubky

Ledovec z povrchu krajiny odděluje a sbírá kamení-
vzniká .....

Podle místa vzniku se rozlišují ledovce:

vyskytující se ve vyšších
nadmořských výškách

horské

vyskytující se ve vyšších
zeměpisných šířkách

pevninské

Vyber a
přiřad':

JAK LEDOVEC PROMĚŇUJE KRAJINU?

Při pohybu krajinou utváří její **POVRCH**

Velká tíha a tlak sestupující ledovcové masy vytváří typické **LEDOVCOVÉ ÚDOLÍ** tvaru **U**, které může ledovec vyhloubit až do několikasetmetrové hloubky

Ledovec z povrchu krajiny odděluje a sbírá kamení - vzniká **MORENA**

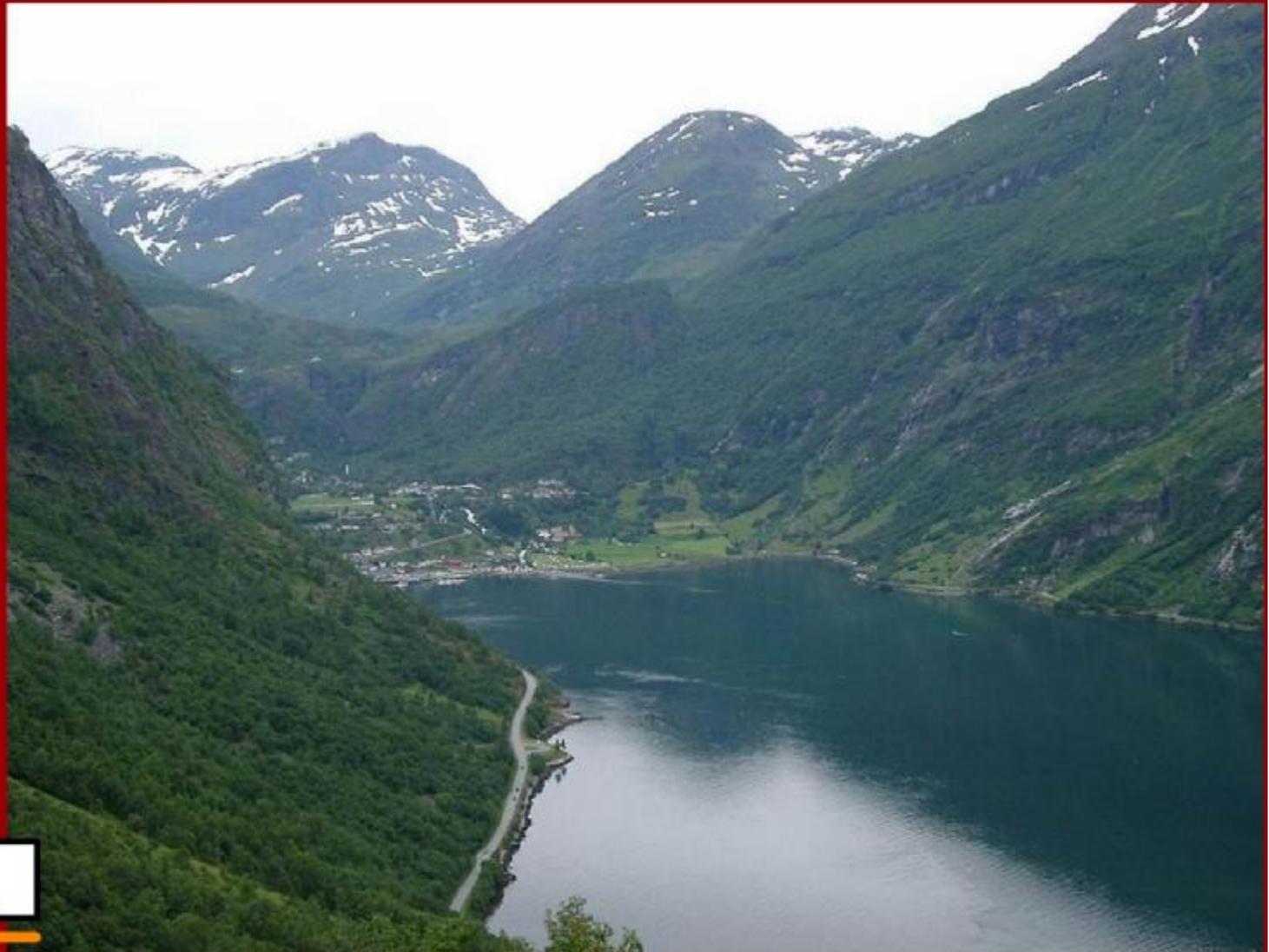

Tento mořský záliv na pobřeží Norska vytvaroval ledovec.

Najdi oranžová písmena a sestav název zálivu!

m
o d j
n y R o
J b i
r l d
m a F
S
W a c
d c f
s

--	--	--	--	--

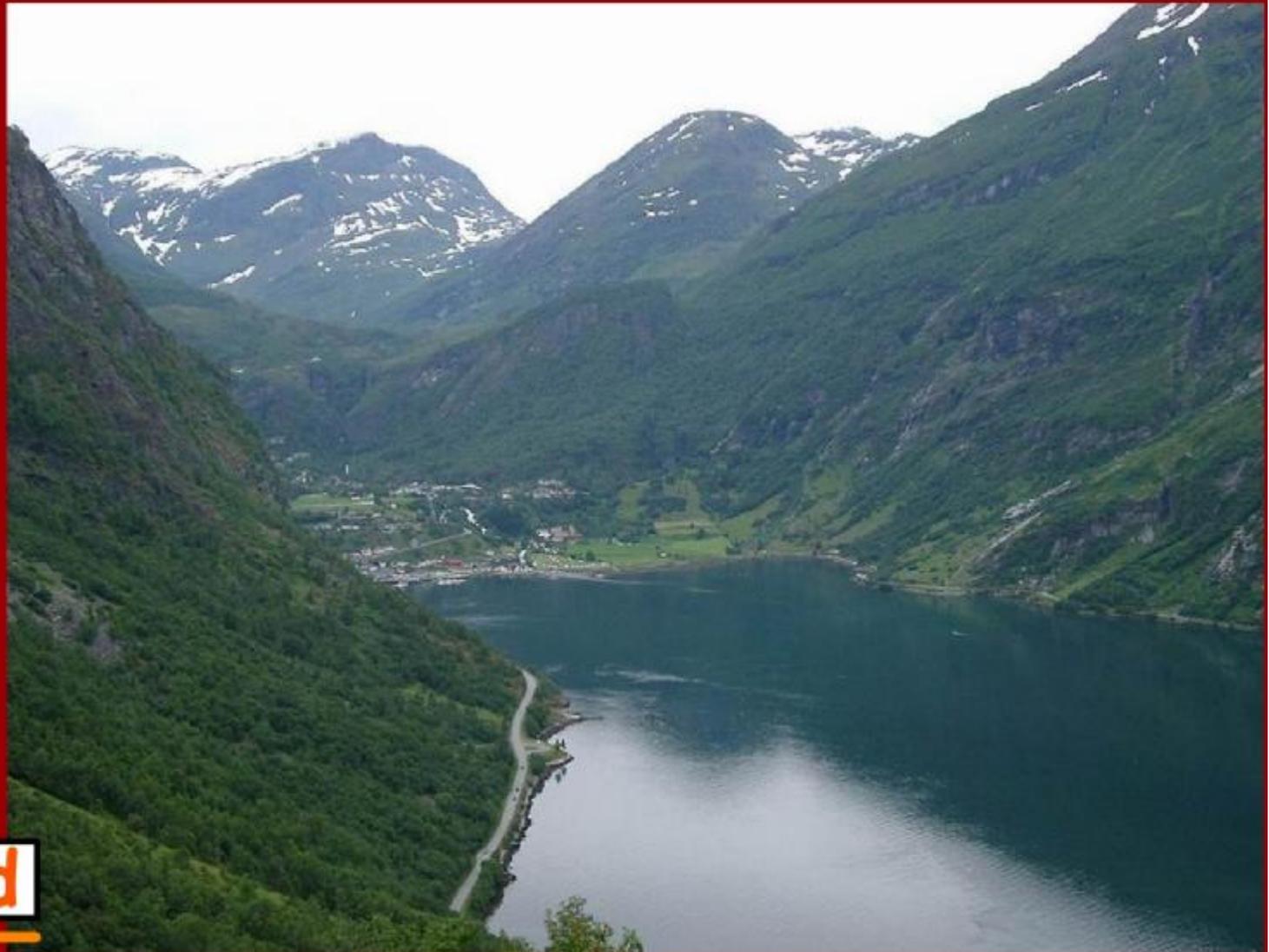
Tento mořský záliv na pobřeží Norska vytvaroval ledovec.

Najdi oranžová písmena a sestav název zálivu!

m
d
n y R o
J y b i
l d
m a
S
W a c
c f
s

F j o r d

PEVNINSKÝ LEDOVEC

Antarktida

Grónsko

Island

Špicberky (Svalbard)

Kterému státu patří souostroví Špicberky ?

A NORSKO

B ŠVÉDSKO

C ISLAND

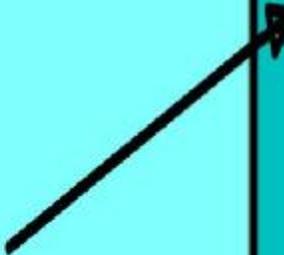

PEVNINSKÝ LEDOVEC

Antarktida

Grónsko

Island

 Špicberky (Svalbard)

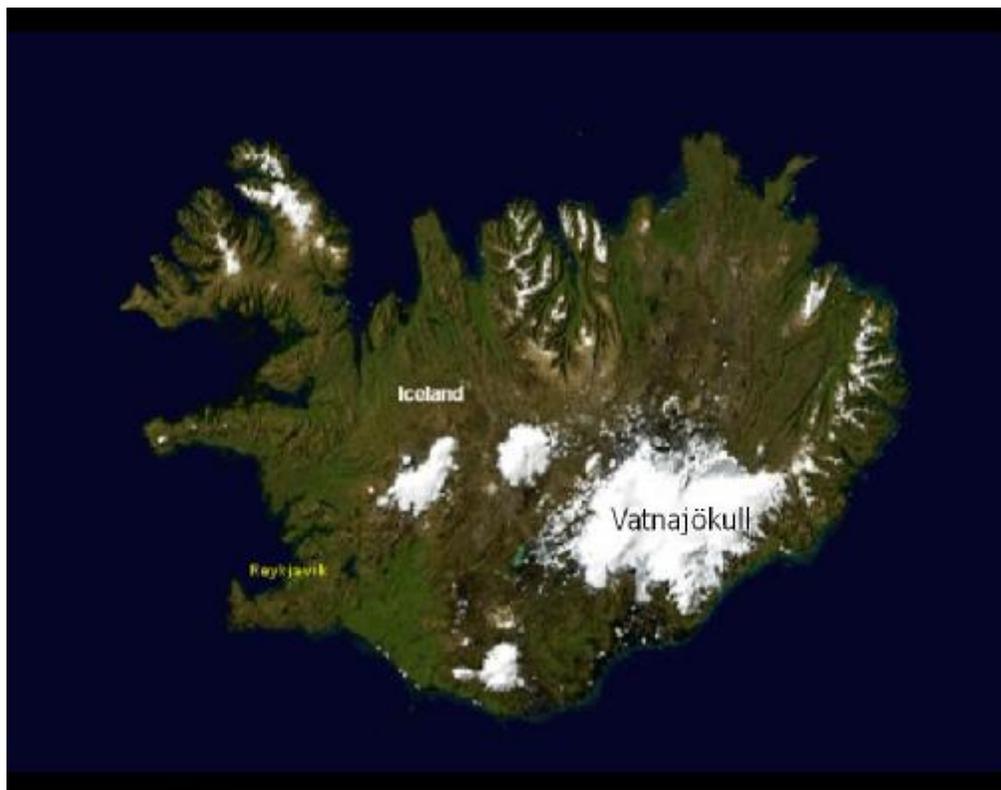
Kterému státu patří souostroví Špicberky ?

A NORSKO

B

C

PEVNINSKÝ LEDOVEC

Antarktida

Grónsko

Island

 Špicberky (Svalbard)

Kterému státu patří souostroví Špicberky ?

A NORSKO

B

C

HORSKÝ LEDOVEC

Alpy - Großvenediger

Karákorám a Patagonie

Fedčenkův ledovec - 77km

Zjisti, ve kterém pohoří se nachází
nejdelší údolní ledovec na světě.

- A Karákorám
- B Pamír
- C Hindukúš

HORSKÝ LEDOVEC

Alpy - Großvenediger

Karákorám a Patagonie

Fedčenkův ledovec - 77km

Zjisti, ve kterém pohoří se nachází
nejdelší údolní ledovec na světě.

A

B Pamír

C

HORSKÝ LEDOVEC

Alpy - Großvenediger

Karákorám a Patagonie

Fedčenkův ledovec - 77km

Zjisti, ve kterém pohoří se nachází
nejdelší údolní ledovec na světě.

A

B Pamír

C

SVĚTOVÁ NEJ...

největší oceán

Indický

nejmenší oceán

Mrtvé

největší jezero

Bajkal

nejslanější moře

Tichý

nejhlubší jezero

Amazonka

nejteplejší oceán

Kaspické

nejmohutnější řeka

Severní ledový

SVĚTOVÁ NEJ...

největší oceán

Tichý

nejmenší oceán

Severní ledový

největší jezero

Kaspické

nejslanější moře

Mrtvé

nejhlubší jezero

Bajkal

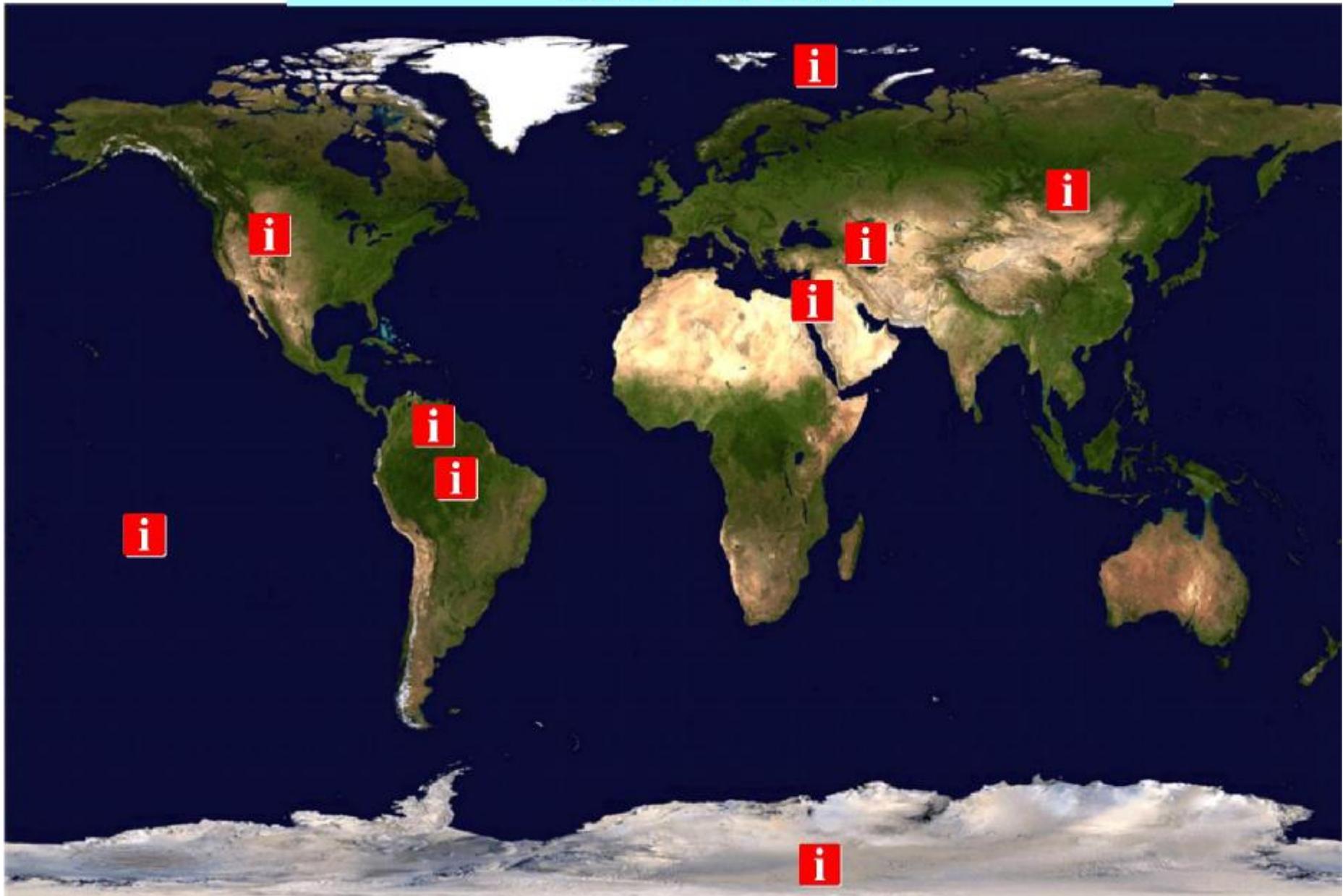
nejteplejší oceán

Indický

nejmohutnější řeka

Amazonka

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

TICHÝ OCEÁN

Největší oceán na Zemi. Má rozlohu asi 179 mil. km².
Nachází se v něm více než 10 000 ostrovů.

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

GEJZÍR OLD FAITHFUL

Asi nejznámější gejzír na světě. Nachází se v Yellowstoneckém národním parku v USA. Během výtrysku je voda vyzdvižena do průměrné výšky 44 metrů v průměru každých 90 minut.

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

VODOPÁD SALTO ANGEL

Nejvyšší vodopád na světě se nachází na řece Churún ve Venezuele. Je vysoký celkem 979 m, z toho jeden stupeň má výšku 807 m.

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

AMAZONKA

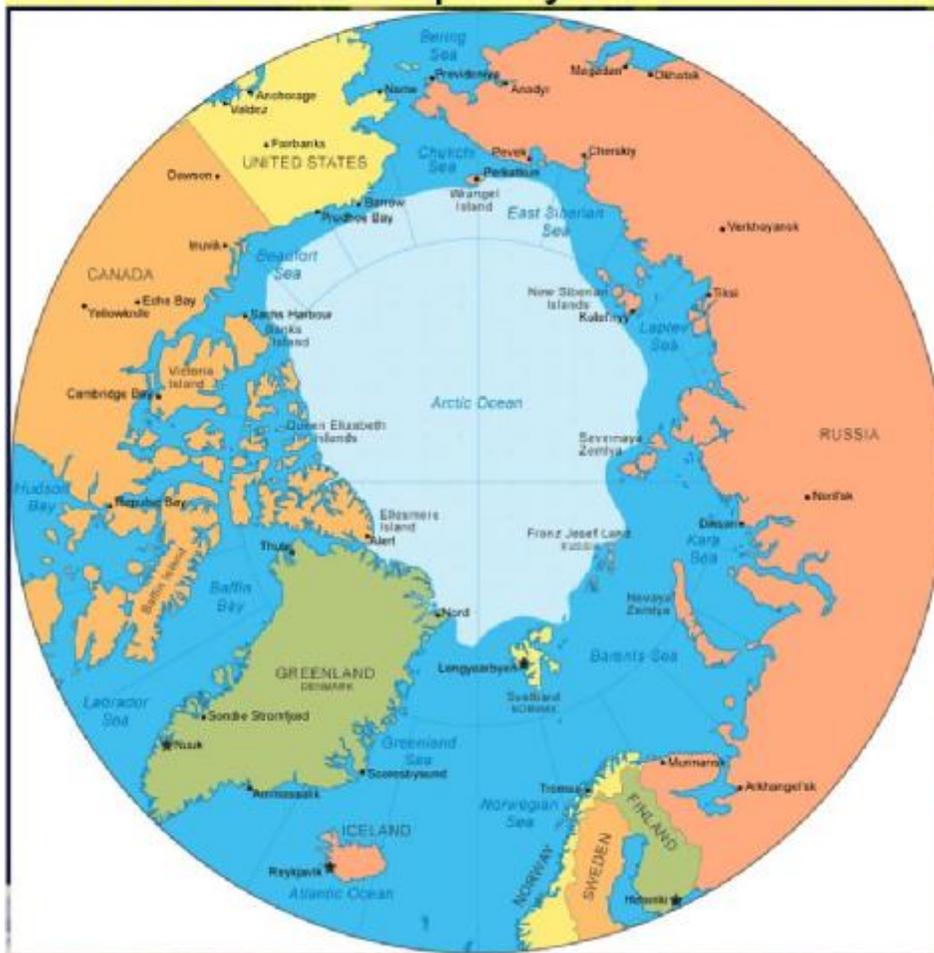
Největší řeka světa s délkou 7025 km, průměrným ročním průtokem asi 200 000 m³/s. Odvodňuje území asi 7 mil. km². Na dolním toku je široká až 20 km.

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

SEVERNÍ LEDOVÝ OCEÁN

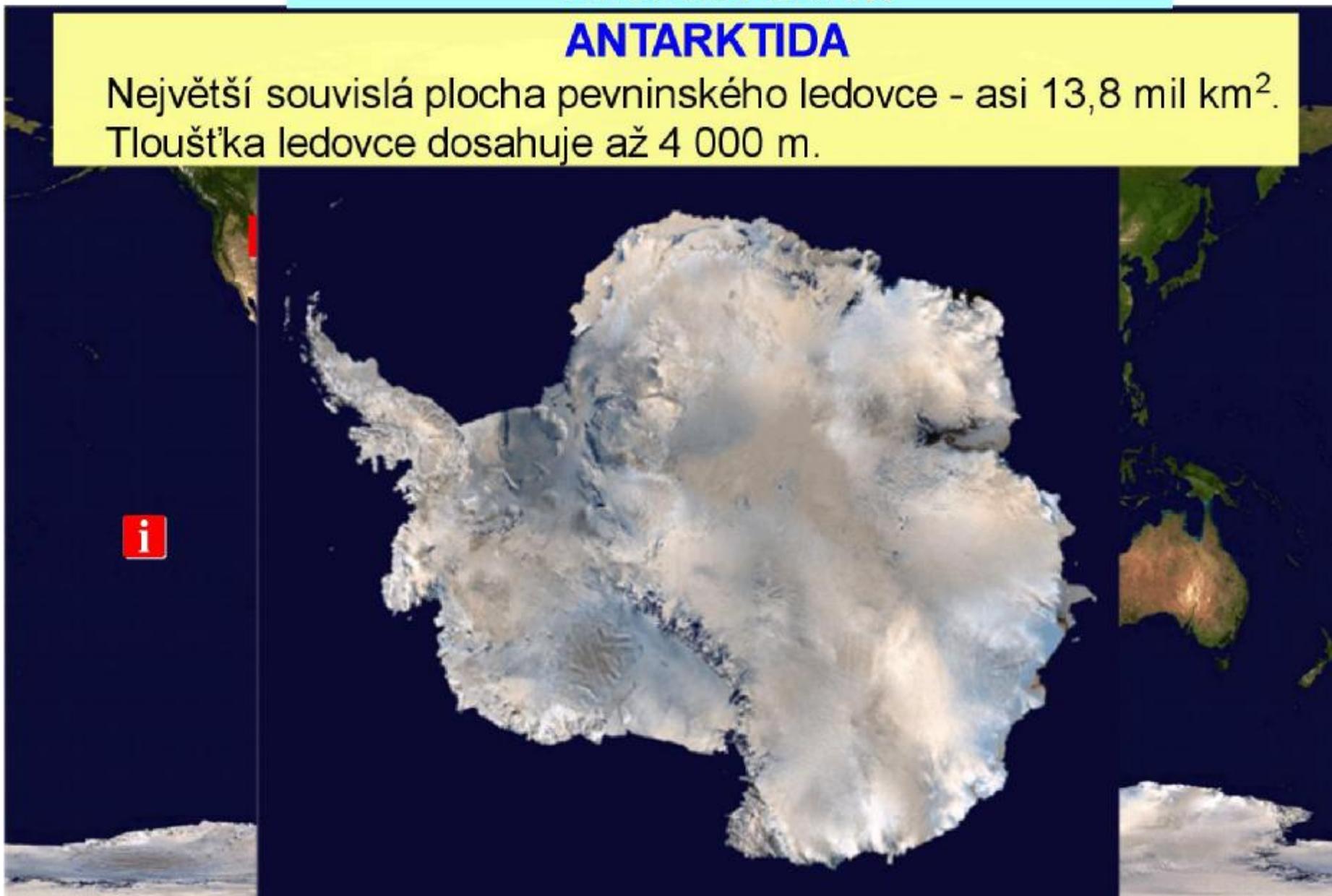
nejmenší světový oceán-rozloha asi 14 mil.km², má nejmenší průměrnou hloubku (1328 m). Rozkládá se kolem severního zemského pólu. Hladinu oceánu pokrývá větší část roku silná vrstva ledu.

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

ANTARKTIDA

Největší souvislá plocha pevninského ledovce - asi 13,8 mil km².
Tloušťka ledovce dosahuje až 4 000 m.

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

MRTVÉ MOŘE

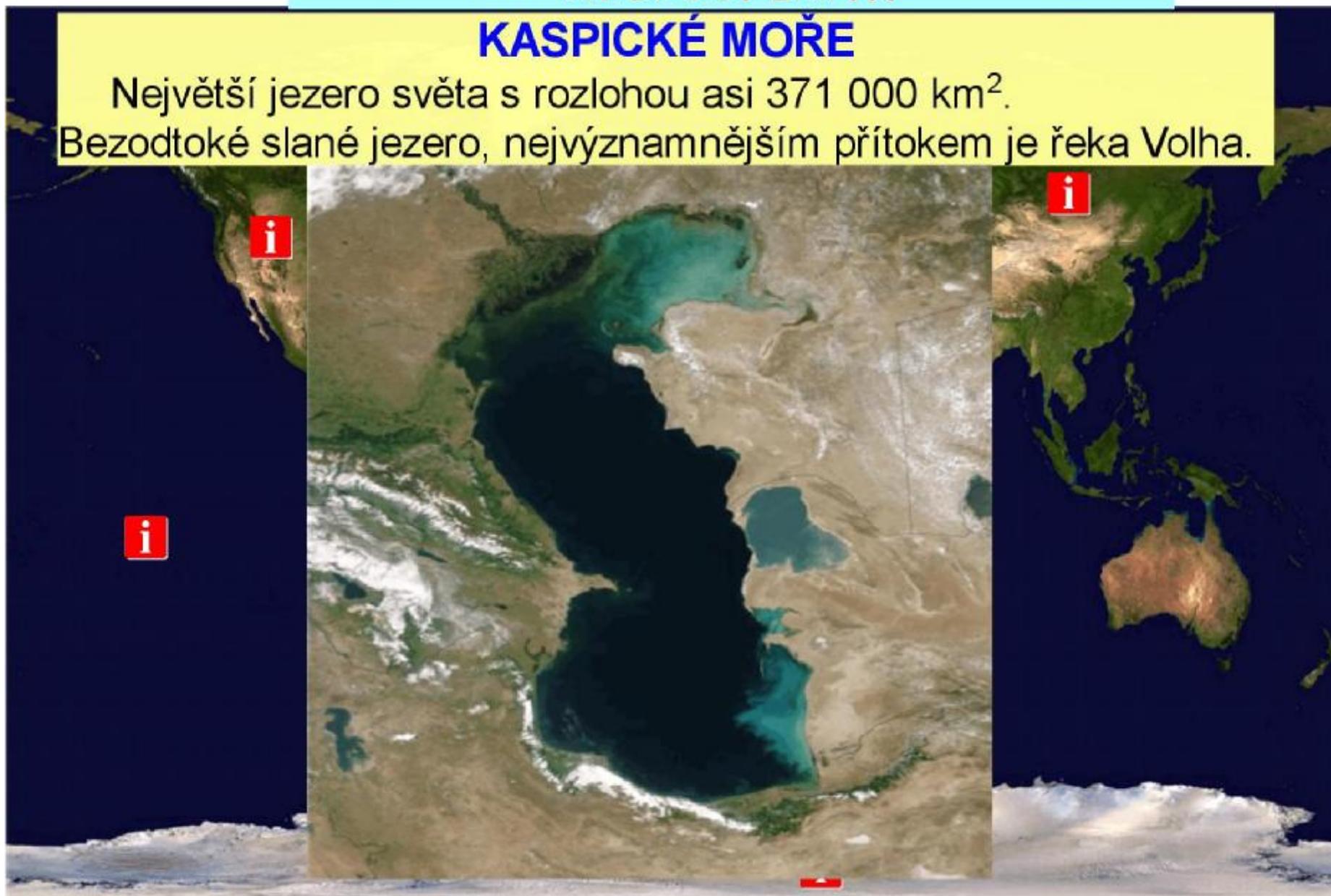
je bezodtoké slané jezero, které se nachází se 420 metrů **pod** hladinou světového oceánu a je nejnižše položeným slaným jezerem na světě. Jeho salinita dosahuje 33,7 %. Dosahuje maximální hloubky 380 metrů.

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

KASPICKÉ MOŘE

Největší jezero světa s rozlohou asi 371 000 km².
Bezodtoké slané jezero, nejvýznamnějším přítokem je řeka Volha.

REKORDY A ZAJÍMAVOSTI Z HYDROSFÉRY...

JEZERO BAJKAL

Nejhlubší jezero na světě s hloubkou 1 637 m.
Má několik set přítoků, ale vytéká z něj pouze řeka Angara.
Obsahuje asi 1/5 pitné vody na Zemi.

Použité zdroje :

Hana Štilbová - Ledovce, ZŠ Havlíčkův Brod

Mgr. Radek Šmídl - Voda na Zemi I.,III., ZŠ T.G.M Suchdol nad Lužnicí

Jiří Vlček - Hydrosféra - oceány a moře, ZŠ Mládežnická 536, Trutnov

Mgr. Ivana Zifčáková - Hydrosféra, ZŠ a MŠ Horní Stropnice

Petr Forman - Vlastnosti mořské vody,

Ledovce světa, Gymnázium Žďár nad Sázavou

<http://cs.wikipedia.org>

<http://bestpage.cz>

<http://ga.water.usgs.gov>

http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

V materiálu byly použity obrázky z knihovny ActivInspire.

